

Marcel·lí Bayer

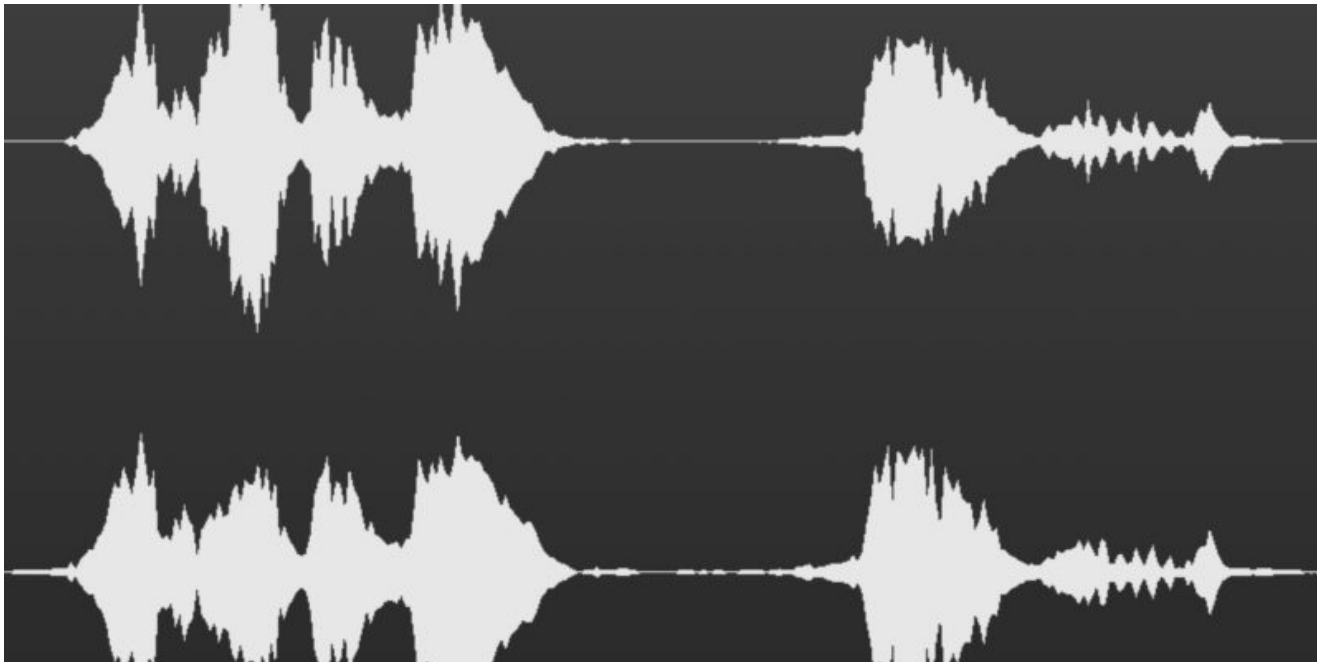
Jamboree Jazz Club, dilluns 26 d'agost de 2019. Marcel·lí Bayer lidera aquesta nit el trio que obre la *jam session* de la mítica cava barcelonina. L'acompanyen el contrabaixista Manel Fortià i Òscar Domènech a la bateria. La sala és plena i se'ns informa que la sessió s'enregistrarà per a la sèrie **Jamboree Live**. Amb gest tímid, un somriure fugaç i les parpelles mig entornades per protegir els ulls de la il·luminació, el Marcel·lí explica que això afegeix un punt extra de nerviosisme a l'actuació.

El meu primer record de Marcel·lí Bayer és de principis dels 2000. Vam coincidir tocant a l'orquestra d'estudiants d'una petita escola de Sant Cugat del Vallès. Tímid i reservat, criatures tots dos, no ens vam conèixer aleshores, però la seva mirada se'm va quedar gravada. Temps més tard el vaig retrobar a l'Escola Superior de Música de Catalunya per descobrir que seguíem sent els mateixos nens, però amb alguns anys més. *“Entrar a l'ESMUC va ser el meu tercer penal. I ha estat clau per a tots els qui hem passat per allà, ha dotat la professió d'un caràcter més seriós”*.

Els rínxols negres, enfilats en direcció a un petit tupè, coronen una expressió que es concentra cap al saxo, ara ja entre els seus llavis. Avui porta l'alto i el soprano, però el seu registre passa també pel baríton, els clarinets i les joguines electròniques -pedals, sintetitzadors i gravacions de camp- que ha après a fer servir en la intimitat. *“Sense Seward no hauria sortit de l'armari amb els pedals. Ha estat a partir d'aquests que ho he anat provant en altres camps. L'ESMUC va ser la carrera i Seward ha estat el màster”*. Seward arriba com a conseqüència d'una confluència feliç de casualitat i curiositat, dins del moviment musical que, des de fa anys, es genera a **23 Robadors**. Allà coneix Martin Leiton, contrabaixista que toca amb el grup de rock experimental Seward. Seward convida el Marcel·lí a un concert i entre ells s'estableix una complicitat molt maca. *“M'agrada molt com veuen i entenen la música, des del compromís estètic i polític [...]. Viure el moment i abraçar-lo amb molta gana, per a mi tocar és cada vegada més això. Apassionar-me i portar el cos al límit”*.

A les parets de casa seva, a l'Eixample de Barcelona, dues referències importants: un retrat del saxofonista Eric Dolphy i un pòster emmarcat dels Pixies. *“Quan tenia quinze o setze anys tocava el clarinet clàssic, però escoltava Nirvana, NOFX i Pennywise. Una cosa no*

tenia res a veure amb l'altra. Conèixer el jazz va fer que pogués unir aquests dos mons: si agafava un saxo podia tocar amb bateristes i guitarristes. El jazz el vam anar descobrint passant-nos cassets". I una tercera pista en un racó més íntim: la revista del soci del Barça. "Jugava a l'equip de l'escola i era carn de banquet, però em flipava, m'encantava, i amb els anys ho he anat mantenint. M'agrada molt veure futbol i anar al camp, em diverteix molt veure'l i jugar-hi".

Quan toca abaixa el cap i tanca els ulls amb força, els quals desapareixen sota la profunditat d'unes cel·les espesses. És just allà on es concentra tota l'expressió, tota la ràbia, el plaer, el dolor o el que sigui, en les contorsions d'aquests dos éssers vius que, per necessitat, engoleixen els ulls menuts -ja els hem perdut- i transformen el relleu del front i la forma d'un rostre que només podem intuir. El seu màster amb Seward corre paral·lel a la introducció al món de la improvisació lliure i té el mateix punt de partida. Ens trobem de nou a 23 Robadors durant el darrer any d'actuacions de DUOT, el duo d'Albert Cirera i Ramon Prats, i les sessions setmanals d'improvisació lliure. *"Va ser un segon màster molt xulo per començar a tocar impro. És una estètica que connecta molt amb l'essència de la música: les dinàmiques, les textures, els sons i les possibilitats de l'instrument. És molt intensa, realment. Els pics climàtics que tinc tocant impro els tinc en molt pocs contextos. Amb Seward i amb impro és quan a vegades em sento a punt d'explotar".*

Què busques, Marcel·lí, quan toques? I on ho busques? Cavalques per damunt del teu so deixant que el tronc es sacsegi sota les envestides de les línies que lances amb el saxo, despietades i miraculosament plaents. Somrius després de la cavalcada, t'acaricies la barba, agraeixes al públic assentint amb el cap i et recol·loques la corona de rinxols, satisfet, gaudint ara del solo de bateria. El trio d'aquesta nit d'agost és només la punta d'un enorme iceberg. Uns dies després, m'escrivi un correu electrònic: *"Per resumir una mica la situació en què em trobo ara, et cito els meus projectes*

actuals”.

- Concerts en solitari (saxo baríton i/o clarinet baix).
- Juliane Heinemann: “L’últim camí de Walter Benjamin” (sintetitzadors i saxo alt; amb Jordi Matas, Marko Lohikari i Oriol Roca).
- Seward (Seward com a quartet) *plays Blade Runner; El grito en el cielo* amb Javier Gallego “Crudo”).
- Duo amb Oriol Sauleda (sintetitzadors, electroacústica, saxo/clarinet i veu).
- Duo amb Josep-Maria Balanyà (saxo baríton/clarinet baix i piano).
- Duo amb Amidea Clotet (guitarra preparada i saxo baríton).
- Duo amb Cristina Miguel (saxo alt i baríton i saxo alt i tenor).
- Duo amb Toni Saigi (saxo soprano i piano).
- Yuhan Su 4tet (saxo alt).
- Trio amb Òscar Domènech i Manel Fortià (saxo alt i soprano).
- Trio amb Ferran Fages i Oriol Roca (saxo baríton, guitarra i bateria). De moment ens diem Blackship.
- Martín Leiton Big Band (saxo alt).
- Néstor Giménez Orchestra (saxo alt i soprano).
- Lluís Vidal “Iberiana” (saxo baríton i clarinet baix).
- Joan Sanmartí (clarinet baix i saxos).

- Rufaca
Jazz-Folk Orchestra (Sergi Vergés) (saxo baríton i clarinet baix).
- Vicenç Martín
Dream Big Band (saxo baríton i clarinet baix).
- Ramon Prats
Quartet+3 Revisiting Ok Computer (electrònica i clarinets).

La seva discografia com a líder ens parla d'un camí des del gran conjunt de *Nonitz* (2011) fins al solo de *1680* (2014) i *Niketchrin* (2017); del jazz inspirat en Lee Konitz a la improvisació, i dels clarinets i els saxos a un ús cada vegada més intensiu de l'electrònica. *"Sí que veig que amb els anys el grup que em funciona més és jo tot sol, així que m'imagino, al cap del temps, una agulla solitària al mig del castell dels meus discos, perquè és el més fàcil de gestionar i de tocar i tothom sempre està content, la gent és puntual. És un superrepte que m'obliga a estar al dia"*.

Ajupit, escoltant el solo de bateria, ajusta la canya del saxo mentre segueix la partitura que reposa dins d'una carpeta vermella amb les vores rebregades, tot assentint i vivint la música amb el cos, amb les celles, amb els ulls entornats i premuts, escoltant-la allà fora, sentint-la ben endins. *"El proper disc serà d'impro, però ara em preparo les coses una mica més. Vaig fer un concert a Robadors fa poc. Robadors és un gran lloc per als qui volem fer coses sense tenir un producte acabat. Vaig gravar el concert i ja tinc coses clares. Aquest últim any i poc estic tocant molt el baríton, m'agrada molt la seva sonoritat i és l'instrument que més intensament estudio. Em ve de gust portar-lo al *Konvent.0* i gravar-lo en aquella acústica tan gran"*.

Ens acomiadem amb una càlida abraçada i molts bons desitjos. Baixant les escales de marbre, abans de tornar al bullici de la ciutat ja normalitzada sota el sol intens d'un matí de setembre, les paraules del Marcel·lí, tendres i amoroses, plenes de record i agraïment, continuen ressonant en el meu present i en els meus propis records: *"Jo a les tardes venia a aquest pis, de manera que era com la «mascota» de la meva àvia i les tietes. Em vaig criar entre dones, entre tietes grans vídues. Qui em va fer de pare va ser una senyora gran molt maca i molt estimada i amb uns valors molt clars. Aquesta àvia era la vídua del meu avi, l'avi músic de qui jo porto el nom, i vivien els dos aquí. Així que aquest pis té molt significat per a mi, segurament és un dels motius pels quals m'he quedat a Barcelona"*.

Imatge destacada: (c) Alexandra Garzón.